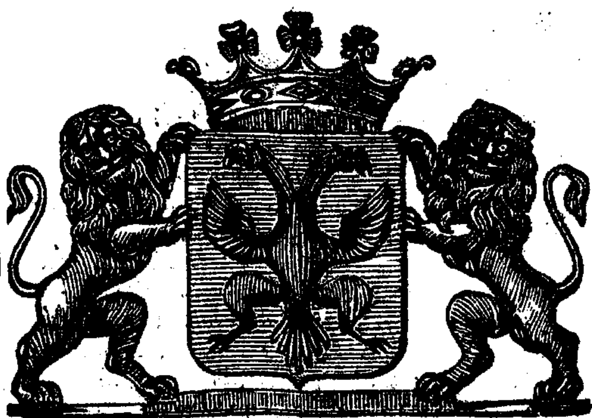
A°. 1848. N°. 78.

ARNHEMSCHE COURANT.

(De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is *f* 5 in de drie maanden.)

WOENSDAG 12 APRIL.

(De prijs der Advertentiën is, van een tot *vijf* regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

Buitenlandsche berigten.

ITALIË.

Alle Lombardijsche steden hebben zich aan de beweging te Milaan aangesloten en reeds benoemd of zullen benoemen afgevaardigden, die zitting zullen nemen in de provisionele regering. Ook Padua, Modena en Parma zijn met de Milaneesche regering in correspondentie getreden, om te beraadslagen, hoe de eenheid van Italië het best te verzekeren en te bevestigen zij.

Het bulletin van Milaan van 2 dezer, meldt, dat graaf *Radetzki* zich den vorigen nacht met 6000 man van Montechiaro over Desensano naar Verona was getrokken; voor hem uit gingen kommissarissen, die overal de ontbinding der nationale garde vorderden. Te Verona zullen zich 22,000 man en te Peschiera 2500 man verzamelen.

Men heeft eindelijk zekerheid ten opzigte van de gebeurtenissen in Savoye. De republiek is daar werkelijk geconstitueerd geweest, doch heeft slechts 24 uren geduurd. De landlieden uit den omtrek van Chambéry kwamen aldaar tot hulp der burgers opdagen en verjoegen de Fransche benden, onder het geroep: *Leve de koning! Leve Karel Albert!* Ook daar heeft de gewapende propaganda geen geluk gehad.

Volgens de *Univers* heeft de provisionele regering van Venetië aan die van Milaan bij eene nota kennis gegeven, dat Venetië voornemens is zich aan Lombardije aan te sluiten, onverschillig, welken regeringsvorm het laatstgenoemde zal aannemen.

— De belangrijkste berigten van het oorlogs-tooneel zijn in het volgende bulletin vervat, dat in den avond van den 2den april door het voorloopig gouvernement van Milaan is uitgevaardigd:

»Wij vernemen dat men zes met graan beladen vaartuigen, voor de Oostenrijkers bestemd, op de Po aangehouden en naar Brescello gevoerd heeft. De vijftien manschappen, die zich daarop bevonden, zijn gevangen genomen. Men zegt, dat een geladen schip insgelijks te Sazzura is buit gemaakt.

»De krijgsraad van Brescia berigt, dat in den nacht van gisteren de Oostenrijksche troepen tot op Desensano en Pesciera zijn terug getrokken.

»Twee honderd man goed gewapende Bergameesche troepen zijn Brescia binnen getrokken en hebben zich bij de reeds in die stad zaamgekomen vrijkorpsen gevoegd.

»Men wachtte elk oogenblik nieuwe versterkingen; een korps Piemonteesche lanciers, door drie stukken kanon gevolgd, is voor de stad, en generaal *Bes* is gisteren met zijne troepen binnen getrokken.

»Vijf honderd van Pavia komende manschappen waren den 31sten maart te Borghesto en den 1sten april te Mignolo, onder geleide van den graaf *Biscaretti*, kommandant onder bevel van den hertog *van Savoije*.

»De voor Mantua geplaatste vijandelijke troepen tellen slechts tien duizend soldaten.

»In het landschap Friuli heeft zich de beweging uitgebreid.

»Eene correspondentie van Udino meldt, dat het volk, na het garnizoen verslagen te hebben, de forten Palmonoros en Osopo in bezit heeft genomen, zoo ook al de door de troepen achtergelaten krijgswerktuigen.

»Den 22sten maart is de republiek uitgeroepen en eene burgerwacht vastgesteld. Den 27sten heeft men 2000 Croaten en 4000 ulhanen en dragonders gevat en ontwapend, die hunne paarden hebben in den steek gelaten.

»Eene andere correspondentie van Rivignano zegt, dat men een korps van 11,000 nationale garden georganiseerd heeft, om 3000 Croaten en 5000 ruiters den weg af te snijden, die te Treviso en te Coneglinano gekapituleerd hadden en die, uit deze beide steden verjaagd, genoodzaakt waren geweest op twee mijlen afstands op den weg naar Palma in de opene lucht te bivouacqueren.

»Twaalf duizend man, door pater *Baroaldi* aangevoerd en met kapucijner monniken aan het hoofd, hebben Padua verlaten langs den weg van Montebello; zij snelden ter hulp van Mantua.

»De Oostenrijkers verzamelen zich aan den kant van Verona, omdat het Italiaansch gedeelte van Tyrol hun den terugtogt afsnijdt."

— Men schrijft uit Napels van den 26sten maart, dat het ministerie *Sierra Capriola* thans stellig is afgetreden. Ziehier de zamenstelling van het nieuwe kabinet: *Trofa*, president; *Cariati*, Buitenlandsche Zaken; *Ferigno*, Binnenlandsche Zaken; *Ulloa*, directeur; generaal *Pepe*, Oorlog en Marine; *Luca*, Onderwijs; *Degli Uberti*, Publieke Werken; *Lieto*, Financiën; *Conforti*, Kerkelijke Zaken; *Salicetti*, Justitie; *Baldacchini*, Landbouw.

Dit is een geheel progressistisch ministerie, dat niet dan onder verscheidene voorwaarden zijne taak heeft aanvaard. Onder deze voorwaarden behooren, dat de grondwet herzien worde en dat de te zaam geroepen Kamers de betrekking van constituërende vergaderingen vervullen zouden. De koning aarzelt alsnog deze voorwaarden aan te nemen, zoodat nog niets besloten is. Indien de koning weigert en bovengenoemd ministerie aldus niet optreedt, vreest men voor een oproer.

DUITSCHLAND.

Weenen, *4 april*. De *D. A. Ztg.* meldt als volgt: De oorlogsverklaring van Sardinië (die gisteren ook door die van Rome en Toscane gevolgd is, wier gezanten reeds hunne passen bekomen hebben), heeft aanleiding gegeven tot eenige buitensporigheden, van welke sommige Italiaansche kooplieden alhier de slagtoffers waren. De nationale garde herstelde de rust echter weder.

— In alle provinciën hebben de ligtingen voor de krijgsdienst begonnen. Hongarije alleen heeft 100,000 gekleedde rekruten aangeboden: de Hongaarsche vrijwilligers ongerekend, die zich overal aanbieden. Binnen eene maand kan de Oostenrijksche armee op 600,000 man begroot worden, zonder de vrijkorpsen.

Volgens andere berigten heeft *Radetzki* bevel ontvangen, in Italië alleen verdedigenderwijze te ageren, tot dat van hier het noodige ter bevrediging van Lombardije gedaan is. Men zal Italië opgeven, doch niet voor dat men eene geldelijke schadeloosstelling bekomen en gewigtige handelstractaten gesloten heeft. Men zegt, dat eenige der aanzienlijkste bankiers, met *Rothschild*, *Sina* en *Stametz-Mayer* aan de spits, de regering dringend hebben aangeraden, de zaak in Lombardije op eene minnelijke wijze bij te leggen. Hetzelfde is door eene vergadering van fabrijkanten in Oostenrijk en Bohemen geschied, die vreezen de Lombardijsche markten te zullen verliezen.

— De pauselijke nuntius heeft heden nacht Weenen vermomd verlaten.

— In de *Courrier du Luxembourg* leest men de volgende proclamatie, door den regeringsraad aan de inwoners van het groot-hertogdom gerigt.

»Luxemburgers!

»Het gouvernement heeft naast de nationale kleuren den standaard der Duitsche Unie geplant.

»Deze banier strekt tot beschutting van alle regten der Duitsche nationaliteit.

»Zij is het zinnebeeld der vrijheid en der wedergeboorte van Duitschland.

»Die banier is eene protestatie tegen elke poging tot regeringloosheid en vreemden inval.

»De innige aaneensluiting met Duitschland is ons regt, onze pligt, ons behoud.

»Luxemburg, 7 april 1848."

Eene andere proclamatie, uit dezelfde bron gevloeid, is aan de Luxemburgers gerigt om hen aan te manen, tot de eerdaagsche bijeenkomst der nationale vergadering, de kalme en waardige houding te bewaren, die tot dien dag toe hunne sterkte heeft uitgemaakt tot behoud der rust en der openbare orde.

ENGELAND.

Londen, *8 april*. De aandacht, zoo levendig op de buitenlandsche aangelegenheden gevestigd, wordt thans meer op de binnenlandsche gerigt. Immers blijft de spanning in Ierland voortduren, en wacht men aldaar eene uitbarsting, tenzij de ontzagwekkende maatregelen van voorzorg der regering de leiders mogten afschrikken. Ook hier wordt steeds groote waakzaamheid aan den dag gelegd tegen de pogingen der Chartisten.

In het Huis der Gemeenten is gisteren avond in het breede over een en ander gesproken, en is de heer *O'Connor*, hoofd der Chartisten, met bedaardheid en waardigheid door den eersten minister toegesproken. De regering heeft de voorgenomen vergadering van die partij op maandag *onwettig verklaard*. Op de vraag, waarom zij dit niet vroeger verklaard had, antwoordden de ministers, dat zij vroeger niet zoo bekend waren met al de omstandigheden, welke die vereeniging onwettig zouden doen zijn, volgens eene verklaring der zoogenaamde nationale conventie.

De heer *Waklley*, een der Chartisten, toonde zich over die uitlegging zeer verontwaardigd, en de heer *O'Connor* viel hem bij, met te zeggen, dat de bijeenroepers van die vereeniging geene verstoring van de orde of krenking van de regten van eigendom ten doel hadden. Hij betuigde dan ook, dat hij maandag de vereeniging zou bijwonen en met het volk de groote petitie zou komen overbrengen.

Eene allerhevigste woordenwisseling volgde op die verklaring, waaraan een aantal leden, onder anderen, de heeren *Hume*, *O'Connell* en sir *R. Peel*, deel namen. De eerste minister, lord *J. Russell*, waarschuwde in zeer bezadigde bewoordingen tegen uitspattingen, en sir *R. Peel*, en genoegzaam alle leden, die het woord voerden, gaven hunne onverdeelde ondersteuning aan de regering, ten aanzien van haar gedrag omtrent de gedreigde vereeniging op maandag aanstaande.

Sir *G. Grey*, een der ministers, heeft daarop verlof gevraagd tot aanbieding van eene wet, moetende strekken, zoo als het wordt uitgedrukt, *voor de betere veiligheid van de kroon en de regering van het vereenigd koningrijk.* Hij betreurde, dat die wet noodzakelijk was, tegen de oproerige en trouwelooze oogmerken, die door sommigen in onderscheidene gedeelten des lands gekoesterd werden en uit hoofde van de aanmoediging, die zij verleend hadden aan open oproer en pogingen tot omverwerping van 's lands instellingen; de noodzakelijkheid legde der regering den pligt op, om hiertegen te waken en eene verandering in de wet te brengen tot fnuiking van zulke praktijken. De regering had niet ten doel eenige nieuwe beperking van de regten des volks voor te slaan, hetzij om 's lands aangelegenheden in vergadering of bij discussie te behandelen of om herstel van grieven te vragen. Maar er waren toch grenzen voor die constitutionele regten; die grenzen zijn onlangs te buiten gegaan en er is in onderscheidene deelen des lands eene taal gevoerd, welke, indien zij op zich zelve niet reeds hoog verraad daarstelt, althans veel daarnaar zweemde. In een deel des lands was de wet geheel onvoldoende, om dit groot en schreeuwend kwaad tegen te gaan. De taal, in Ierland gebezigd, was onbestaanbaar met eene gevestigde regering, met het behoud van orde, en met de bestaande instellingen, waaronder het volk meer constitutionele vrijheid, dan eenig ander volk ter wereld, heeft genoten. De onderkoning, lord *Clarendon*, heeft ééne enkele regtsvervolging begonnen, in de hoop van zulk eene taal te stuiten; doch hij is door hen, die haar gevoerd hebben, niet beantwoord met een verlangen om zich naar de wet te gedragen, maar met eene verklaring, dat, indien zij tot dusver openlijk oproerige taal hadden gesproken, zij in het vervolg ten doel hadden hoog verraad te plegen. De minister wilde niet zeggen dat zij tot dusver eenige daad begaan hadden, welke hen onder het bereik der wet hadden gebragt; maar hij waarschuwde hen, dat volgende daden, in verband met het vroeger gesprokene, ook thans nog hen daaraan konden blootstellen. Hij gewaagde daarop van onderscheiden artikelen, die in den *United Irishman*, van den heer *Mitchell*, waren verschenen, van de taal, door den heer *Meagher* gehouden, en van eene rede, door den heer *Duffy* uitgesproken, die verklaard had, dat 50,000 Franschen gereed waren, de Ieren te ondersteunen in eene poging, om aldaar eene onafhankelijke republiek uit te roepen. Dat waren proeven van de taal, waarover de minister klaagde, waarom hij versterking in de wet kwam zoeken. Ter verdediging van de trouwe meerderheid van Hr. Ms. onderdanen in Ierland, kwam de regering zoo,

danige wijziging in de wet vragen, waardoor zij in staat zou gesteld worden om met nadruk in zulke koortsachtige oogenblikken te handelen, welke van tijd tot tijd in de geschiedenis der volken voorkomen, en welke thans schrik onder de groote menigte onzer bevolking verspreiden. De minister ging de bepalingen der wet op misdaden van dezen aard na. De wet tegen hoog verraad was niet gelijk in Engeland en Ierland; er bestond geene reden voor dit verschil; en alle redenen pleiten er voor hetzelve weg te nemen, daar het thans de werking van de wet in Ierland belemmerde. Er wordt dus thans voorgesteld, die wet voor alle deelen des lands algemeen te maken; doch daar de wet, in Engeland tegen hoogverraad bestaande, en van *George III*, ongemeen streng was, zoo sloeg hij daarin eenige wijzigingen in den tegenwoordigen geest der wetgeving voor, en om die gewijzigde wet alsdan algemeen in het rijk toe te passen. De wijzigingen betreffen niet de aanslagen tegen den persoon des souvereins; maar andere, als het opruijen ten oorlog tegen den souverein, het aanzetten van vreemdelingen om in dit rijk te vallen, enz., daartegen zou niet de doodstraf, maar eene deportatie gedurende zeven jaren worden gesteld. Aan den anderen kant, om de bedrijvers van die misdrijven geenen uitweg te laten, worden als aanzetting beschouwd woorden en geschriften. Zonder die wet had lord *Clarendon* verklaard, dat hij den stroom des oproers niet zou kunnen stuiten; en met die wet hield hij zich overtuigd dat hij die personen, welke thans hun land bekampten, zou kunnen fnuiken. De minister zeide niet, dat dit de eenige wet was, welke tot bevrediging van Ierland dienstig kon zijn; maar zij was tot handhaving van orde aldaar noodig, en zou bovendien algemeen in het rijk werken. Later zou hij nog eenige bepalingen van politie voordragen.

De heer *J. O'Connell* beäamde ten volle de verontwaardiging over de jongste in Ierland gehoudene redevoeringen, en noemde de pogingen van dolzinnigen, die hun vaderland in het verderf wilden storten, hoogst misdadig. Hij geloofde dat de gewone wet, met kracht toegepast, genoegzaam ware: doch zeide dit niet uit sympathie voor de bedoelde lieden.

De heer *O'Connor* verklaarde, dat hij tegen deze wet zou stemmen, al zou hij alleen staan.

De heer *J. O'Connell* lichte hierop zijn gevoelen toe: hij vond de wet noodig voor de rust van Ierland; indien zij eene wonde aan hetzelve toebragt, zoo was het alleen eene wonde, welke een geneesheer zou aanbrengen, om een ongezond deel weg te nemen.

Lord *J. Russell* verklaarde, dat de wet geene letter zou behelzen tegen vrije discussie, maar gerigt was tegen woorden of daden, die tot trouwbreuk tegen den souverein aanzetteden. En welk regtgeaarde zou dat niet goedvinden?

Ten slotte werd met eene overgroote meerderheid (283 tegen 24 stemmen) tot de eerste lezing van de voordragt toestemming gegeven en had die terstond plaats. Tegen maandag avond is de tweede lezing voorgesteld. De aanbieding van die wet werd met luid gejuich van alle zijden van het Huis begroet.

De Chartistische leiders willen den optogt op maandag toch doorzetten; doch hebben het voornemen opgegeven, om dit gewapend te doen. Een deel der Chartisten wil daarnaar echter niet meer luisteren; aan den anderen kant zal het bewind met kracht zijn besluit volhouden, dat die optogt onwettig heeft verklaard. Het zal waarschijnlijk in tijds de bedreigde punten doen bezetten, en als de Chartisten dan rustig de aanbieding van hunne petitie willen doen, zal men hen huns weegs laten gaan. Voor zooveel er buitenlanders aan het spel deel mogten willen nemen, zoo gelooft men dat zij hier een slecht onthaal zouden vinden bij de rustige bevolking.

— Eene deputatie van de Chartistische conventie, heeft zich gisteren naar het bureau van Binnenlandsche Zaken begeven, om zich met sir *G. Grey* te onderhouden, doch dezen heer daar niet aantreffende, zich tot den procureur-generaal en andere autoriteiten gewend, verklarende dat de nationale conventie niet het minste denkbeeld voedde, om eenen gewapenden optogt te houden, maar dat de Engelsche wetten, naar haar oordeel, het houden van vreedzame openbare zamenkomsten en optogten toelieten, en mitsdien op aanstaanden maandag de voorgenomen optogt zoude plaats hebben. Heden heeft de conventie het besluit genomen eene deputatie te zenden aan de 24 leden van het Parlement, die tegen de wetsvoordragt van sir *G. Grey* hebben gestemd, om verdere maatregelen met hen te beramen.

— Te Londen gaat men steeds voort maatregelen te nemen tegen mogelijke rustverstoring; heden zijn wederom 500 burgers, waaronder hoogst aanzienlijke personen, als speciale politie-agenten beëedigd, en aan de rondom de hoofdstad geconcentreerde troepen zijn 50 scherpe patronen per man uitgedeeld.

— Het bevestigt zich, dat Engeland een zeker aantal loodsen in soldij genomen heeft, die naauwkeurig met het vaarwater in de Belt bekend zijn, en men gelooft, dat dit alleen met het doel geschied is, om des noods eene oorlogsvloot zonder gevaar door de Belt in de Oostzee te kunnen doen stevenen. Men wil zelfs, dat reeds 32 oorlogsvaartuigen van verschillende grootte aan de Engelsche kusten tot dit doel zeilklaar liggen.

FRANKRIJK.

Parijs, *8 april*. Heden nacht, tusschen twaalf en een ure, stationneerden piketten mobile en stedelijke gardes te paard in de omstreken der straat Bourbon-Villeneuve, om, zoo noodig, hulp te verleenen aan de politie, welke in deze straat eene gevangenneming moest bewerkstelligen. Men heeft dan ook een zekeren *Barbier* gevangen genomen. Toen men zijne woning doorzocht, vond men vijf en twintig geweren, twee kisten kruid en patronen en een vrij aanzienlijk getal sabels. Op het oogenblik zijner arrestatie, gelukte het twee personen, welke zich in het huis bevonden, te ontsnappen. Den geheelen dag werd het huis van binnen door vier man en van buiten door vier man te paard bewaakt.

Over zijne medepligtigen ondervraagd zijnde, heeft *Barbier* geantwoord, dat hij liever onthoofd wilde worden dan ze te ontdekken.

De dochter van *Barbier* werd den 23sten februari voor de deur der woning van haren vader door een kogel van een der municipale gardes, in het gezigt gekwetst. Ten gevolge van dit ongeluk had *Barbier* hulp ontvangen van het provisioneel gouvernement en drong hij er op aan, dat men zijne dochter een pensioen zou geven. *Barbier* was een der kandidaten voor den graad van sergeant bij het 5de legioen.

— Ll. donderdag hebben ongeregeldheden te Rijssel plaats gehad; alle vilt-fabrijken, welke met stoom werken, zijn door de werklieden bezocht geworden, welke de machines hebben doen stilstaan en de arbeiders genoodzaakt om de werkplaatsen te verlaten, en zich bij hen te voegen. Zij hebben de fabrijkanten, door middel van bedreigingen en gewelddadigheden van allerlei aard, genoodzaakt om een contract te onderteekenen, waarbij zij zich verbinden minder werk te vorderen.

— Het belangrijkst, dat heden van hier te melden is, betreft een ontwerp, hetwelk aan de provisionele regering wordt toegeschreven, om de bank van Frankrijk aan zich te trekken en al de departementale banken af te schaffen. De nationale bank, welke de thans bestaande en voor rekening van bijzondere personen gedrevene inrigting vervangen zou, zou gemagtigd worden om voor twee duizend millioenen aan bankbiljetten uit te geven. Men zou aan de tegenwoordige eigenaars der bank en aan die der departementale banken vergoeding geven in biljetten, en op dezelfde wijze zou men ook de spoorwegen, mijnen, kanalen enz. aankoopen. Deze tijding heeft, gelijk natuurlijk te verwachten was, de bank-actiën doen dalen, maar die der spoorwegen, gelijk ook de rente, doen rijzen.

— Te Vendôme hebben de militairen zich aan zware insubordinatie schuldig gemaakt.

— Hier te Parijs wijzen de huurders de huizen der eigenaars, die hun de huur niet willen kwijtschelden, met zwarte vlaggetjes aan de volksgramschap aan.

— De heer *Ledru Rollin* heeft aan zijne commissarissen in de departementen eene nieuwe circulaire doen toekomen, betreffende de verkiezingen. Hij verklaart daarin, dat het de pligt van het gouvernement is, zooveel mogelijk invloed te oefenen op de verkiezingen, ten einde eene vergadering van republikeinen te vormen, die vast besloten hebben Frankrijk geheel en al te wijzigen. Uit de door hem gestelde beginselen zal, zegt hij, de afschaffing van alle privilegiën voortvloeijen;

De verdeeling der belastingen naar gelang van het vermogen;

Een geëvenredigd en opklimmend successie-regt.

Vrijgekozene regterlijke magt en de volledigste ontwikkeling van de instelling der Jury's;

De militaire dienst gelijkmatig op allen drukkende;

De arbeid aan allen verzekerd;

Het herstel in democratischen zin van de nijverheid en het crediet, enz.

De heer *Ledru Rollin* voegt bij zijne circulaire eenige vertrouwelijke instructien, die aan de vrienden der kiesvrijheid eenige ongerustheid inboezemen.

BELGIE.

Brussel, *9 april*. In het arrondissement van Charleroi, zegt men, kan zonder overdrijving het getal der buiten arbeid gestelde mijnwerkers op achttien duizend begroot worden. Vele daglooners worden nog drie dagen in de week bezig gehouden. De groote ijzerwerk-fabrijken, die plagten aan 2000 arbeidslieden werk te geven, hebben dit getal op de helft, sommigen op een vierde, verminderd.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, *10 april*. Heden werd alhier in het *Odéon* de vroeger aangekondigde algemeene vergadering van deelhebbers in de Overijsselsche spoorweg-maatschappij onder voorzitting van den heere graaf *van Rechteren*, gehouden. Er waren 4203 aandeelen vertegenwoordigd, uitbrengende 442 stemmen.

Op voorstel van den raad besloot de vergadering:

1o. De raad van administratie te magtigen:

a. Om met goedkeuring der na te noemen commissie het personeel der bezoldigde ambtenaren bij het ontslaan uit de dienst der maatschappij tevens voor het verlies hunner betrekkingen op eene billijke wijze schadeloos te stellen.

b. Aan de deelhebbers tien percent van het ingeschreven kapitaal uit te deelen in twee termijnen, de eerste termijn van 7 percent op 1 mei aanstaande en de resterende 3 percent op 1 juli daaraanvolgende, tenzij wettelijke verhinderingen zulks op dat tijdstip beletten, als wanneer die zoodra mogelijk op nadere aankondiging zullen worden uitgekeerd.

2o. Tot het benoemen eener commissie van drie leden en drie plaatsvervangers, dewelke zal gemagtigd zijn, om, als representanten van de gezamenlijke vennooten, al zoodanige voorstellen aan te nemen, als welke de raad (liquidateur) ten aanzien der terugbekoming van het depôt van *f* 780,000 2½ pCt. Werk. Sch. zal vermeenen te moeten doen, en bij mislukking daarvan de algemeene vergadering nader te raadplegen en te doen besluiten, zullende die commissie tevens gemagtigd zijn, om, ingeval van vacature van leden van den raad dezelve uit de vennooten aan te vullen en eindelijk, bij geleidelijken afloop der zaak, den raad van administratie (liquidateur) wegens deszelfs beheer finaal te dechargeren.

Tot leden der in no. 2 van het voorstel bedoelde commissie werden benoemd de heeren mr. *A. C. Cosman*, *M. Lehren* en *G. L. Wurfbain*, en tot derzelver plaatsvervangers de heeren mr. *R. J. Schimmelpenninck*, mr. *E. J. Asser* en *A. J. Broes Koopmans*.

Wijders werd besloten, mede op voorstel van den raad, aan deze commissie tevens op te dragen de benoeming van eenen nieuwen commissaris in de plaats van den heer *M. Westendorp*, die zijn ontslag had gevraagd, doch te laat, om de benoeming van zijnen opvolger nog in deze vergadering te doen plaats hebben. (*Hand.*)

's Gravenhage, *9 april*. Men verneemt, dat door de werklieden, hoofden van behoeftige huisgezinnen, aan wie gedurende den afgeloopen winter van stadswege werk in het Zeeduin verschaft is, aldaar ruim twee bunders, 67 roeden Nederlands duingronden ontgonnen, tot bouwland gelijk gekrooijen en met dijken ter voorkoming van verstuiving, omgeven zijn, en dat dit teelland reeds ll. vrijdag in het openbaar voor drie en een half jaar verhuurd is voor de som van *f* 186 in het jaar. — Bovendien zijn gedurende dezen winter door dezelfde werklieden nog andere afkruijingen en werken nabij het Badhuis en elders verrigt, en is door hen tot beplanting met hout bekwaam gemaakt eene lange strook gronds, die tevens tot dekking voor den wind van den nieuwen straatweg naar het Badhuis zal dienen.

's Gravenhage, *10 april*. Gisteren avond hebben al de leden der commissie, belast met het groote werk der grondwets-verandering, eene bijeenkomst gehouden bij hun medelid mr. *Dirk Donker Curtius*, tijdelijk minister van Justitie. Men schijnt het er voor te mogen houden, dat het voorstel door de commissie aan Z. M. den koning aan te bieden, thans geheel gereed is.

— Men verneemt dat H. M. de koningin, van hare zijde, in de tegenwoordige omstandigheden, mede aan de arbeidende klassen werk wenschende te verschaffen, thans op het buitenverblijf *Buitenrust*, onderscheidene soorten van werkzaamheden doet verrigten, en ook het getal der werklieden, dat daar dagelijks in de tuinen arbeidt heeft doen vermeerderen. Daar H. M. vernomen had, dat er, uithoofde der tijdsomstandigheden, bestellingen waren afgezegd, zoo heeft de koningin om de werkzaamheden van *Tromberg* te Amsterdam te verlevendigen, aldaar eene bestelling gedaan. Het is aangenaam te ontwaren, dat onze koningin, die aan de vereenigingen van moederlijke weldadigheid en zoo vele andere menschlievende inrigtingen, zoo veel ondersteuning verleent, thans ook bedacht is om het lot van nijvere werklieden, die door buitengewone omstandigheden zonder arbeid mogten zijn, te lenigen.

— De *Moniteur des Indes* bevat in hare jongste no. eene staat van den particulieren uitvoer van Java in het jaar 1847.

Daaruit blijkt dat die uitvoer heeft bedragen 892 kisten thee, 13934 picols tabak, 1157 kisten indigo, 93,981 stuks huiden, 133,502 pic. koffij, 375679 pic. suiker, 331453 pic. rijst, 8743 pic. peper, 4226/1 leggers arak, 6491 pic. sapan-hout, 3455 pic. dammer, 678 kisten cassia en 205 pic. binsoin.

Daarvan zijn uitgevoerd naar Amsterdam en Rotterdam: 892 kisten thee, 13934 pic. tabak, 328 kisten indigo, 53989 stuks huiden, 21976 pic. koffij, 173628 pic. suiker, 243959 pic. rijst, 3236 pic. peper, 2544/1 leggers arak, 745 pic. sapan-hout, 1336 pic. dammer en 478 kisten cassia.

Zwolle, *9 april*. Gisteren avond, tusschen half negen en negen ure, hebben drie boosdoeners den ambtenaar der stedelijke belastingen in zijn wachthuisje aan de Vechtbrug, buiten de Diezerpoort alhier, overvallen, bij de keel gegrepen en zoodanig den hals digt gedrukt, dat hij buiten kennis geraakte, hem toen van den weg af een groot eind ver in de weide gesleept en daar voor dood laten liggen, zijnde echter de ongelukkige, omstreeks middernacht, tot zich zelven gekomen en naar zijne woning gekropen, alwaar hij deerlijk gehavend en zonder te kunnen spreken aankwam; men hoopt echter dat de dadelijk toegediende geneeskundige hulp zijn leven voor gevaar zal bewaren. De boosdoeners hebben zich van de voorhanden zijnde contanten meester gemaakt, en de papieren en meubelen, die in het wachthuisje waren, beschadigd.

Ingezonden Stukken.

Een grietman.

Ut salvus regnet, vivatque beatus,
cogi posse negat.

HORAT.

Voor eenige dagen liep er in een der Friesche dorpen het gerucht, dat er aan enkele (sommigen meenden aan tien, anderen aan een nog geringer getal) ingezetenen door den grietman eene *geheime* aanschrijving zoude zijn gezonden, betrekkelijk de tegenwoordige omstandigheden. Dit gaf een ongunstig vermoeden bij sommigen (misschien bij velen, maar wij willen niet teveel zeggen). Dat »*geheim*" wierd zelfs door dezen en genen als een blijk van wantrouwen en de goede gezindheid van de ingezetenen beschouwd, vreesselijk zwart afstekende bij de ronde handelwijze des konings en het vertrouwen op de natie, dezer dagen door Z. M. met waarlijk koninklijke grootheid aan den dag gelegd.

Een geacht en tot den aanzienlijksten stand behoorend ingezeten moet daarop, — zoo als men verhaalt en wij geene reden hebben te ontkennen, — den grietman hebben geraden, om, nu eenmaal dit gerucht was verspreid, de notabele burgers op te roepen en, *in overleg met dezelven*, eene burgerwacht te regelen, zoo om bij onverhoopte voorvallen gereed te zijn, als om alle wantrouwen weg te nemen en de ingezetenen te vreden te stellen, te meer uithoofde velen nog pruttelden, omdat in den vorigen jare, bij gelegenheid van het *brood-oproer*, het bestuur zich had veroorloofd den goedwilligen ingezetenen zoogenaamde commandanten toe te voegen, in plaats van de keuze daarvan aan de zoo bereidwillig opgekomen burgers over te laten.

De grietman schijnt zich echter met dien raad niet te hebben vereenigd.

Nu had er eene bijeenkomst plaats van een dertigtal mannen, deels tot den meer aanzienlijke en grootendeels tot den goeden middelstand behoorende, waarin alle aanwezigen (op één na) elkander beloofden, bij omstandigheden, welke men wenschte, dat God zoude verhoeden, voor de handhaving van rust en orde de handen ineen te zullen slaan, en tevens een hoofd en daarbij nog twee notabele ingezetenen benoemden, om als hunne commissie ter verdere regeling der zaak met het grietenij-bestuur in overleg te treden, daar, zoo als men algemeen te kennen gaf, men het bestuur de eer wilde geven en allen schijn wilde vermijden van tegen of zelfs buiten het bestuur te willen handelen: alleen behield men zich voor, om, *casu quo*, zijn eigene commandanten te kiezen. — Aan die dertig, hier aanwezigen, sloten zich, door te teekenen op eene lijst, den volgenden dag nog zestig tot zeventig andere goede burgers aan.

Ieder verstandig man dacht nu, dat het bestuur deze commissie met opene armen zoude ontvangen, dat het zich zoude verheugen over den goeden wil der ingezetenen, over hunnen eerbied, immers het in-acht-nemen der vormen van eerbied jegens het bestuur: de goede ingezetenen verwachtten niets anders, dan voor dat alles lof en dank te zullen inoogsten en hunne pogingen ter navolging te zullen zien aangeprezen.

Maar, — o, wreede teleurstelling! — niets van dat alles! De grietman moet zelfs, zoo als wordt verzekerd, aanvankelijk hebben geweigerd de commissie te woord te staan en later een paar leden der commissie hebben verweten, dat hunne handelwijze oproerig was, erger dan die der clubs te Parijs.

Wij zullen nu deze handelwijze van den grietman, uit een zedekundig oogpunt, niet beoordeelen, want het is mogelijk, dat hij uit overtuiging en niet uit bekrompene eer- of heerschzucht heeft gehandeld, het is zelfs mogelijk, dat hij door valsche vrienden op een dwaalspoor is gemend: wij veroorloven ons echter te vragen:

1. of een grietman regt heeft, om te weigeren, eene commissie van ingezetenen zijner grietenij te hooren over plaatselijke belangen?

2. of het, in deze dagen niet onvoorzigtig is, te aarzelen, laat staan te weigeren, om zulk een aanbod der ingezetenen aan te nemen?

en 3. en vooral, of het hier medegedeelde niet bewijst, dat de ingezetenen behoefte gevoelen, om hunne eigene zaken te regelen en dat het meer dan tijd is, dat het voorstel van de heeren THORBECKE *cum suis*, om bij de grondwet te bepalen, dat de ingezetenen hunne eigene gemeente-besturen kiezen, verwezenlijkt worde, opdat er meerdere overeenstemming zij tusschen de verstandige wenschen van de kern des volks en de inzigten hunner plaatselijke overheden?

Daar wij het, naar ons doel, onverschillig achten, wie hier de handelende personen zijn geweest, en wij allen schijn van personaliteit willen vermijden, zullen wij zelfs de plaats van waar dit opstel afkomstig is en onzen naam hier niet onderschrijven, opdat men daaruit niet tot persoonlijke toespelingen aanleiding neme.

2 April 1848. *Een Fries.*

Zullen wij door een veranderde grondwet genoeg geholpen zijn?

Ik geloof neen.

Voor een paar jaren zeide een minister dat er hier te lande *malaise* bestond. Dit woord, overgezet zijnde, beteekent dat de ingezetenen het niet gemakkelijk hebben, en het gevolg daarvan is dat zij onvergenoegd zijn.

Die ongemakkelijke toestand is voornamelijk veroorzaakt door de hooge onder vier, vijf of meerdere benamingen gevorderde belastingen van de noodzakelijkste behoeften, zoo als woning en voedsel; die hooge belastingen dwingen de ingezetenen tot besparing van andere uitgaven, van daar minder werk en mindere verdiensten voor ambachtslieden en winkeliers en zoo veroorzaakt de ongemakkelijke toestand van den een die van den ander.

Vraagt men bewijs, een ieder rekene na wat hij aan belastingen betaalt, aanschouwe die menigte van armen, die scharen van broodelooze werklieden, die door de weldadigheid geholpen nog gaarne een dagloon, al is het gering, verdienen, — men lette op het aantal landverhuizers; het is geen kwalijk geplaatste godsdienstijver die hun het vaderland doet verlaten, maar zij weten een land te vinden waar hunne regten geëerbiedigd zullen worden, waar de vruchten van hunnen arbeid ten behoeve van hun en hunne kinderen, niet ten behoeve van eene gestadig meer vorderende regering zullen strekken, — men lette op het vermeerderd getal overledenen, — vrage in de huisgezinnen na en men zal bevinden, dat gebrek aan arbeid, armoede en gebrek, ziekte en den dood bij zoo velen veroorzaakt heeft.

Het was een waar woord van den minister dat er malaise bestaat. Ten tijde van de Fransche regering hier te lande toen allen handel gestremd was, en in de onvruchtbare jaren 1816 en 1817 was de armoede op verre na niet zoo uitgebreid als in deze dagen.

En is de grondwet van 1815 hieraan schuld? — In geenen deele.

Men leze de schoone beloften die volgens dezelve gedaan moesten worden en gedaan zijn, jammer dat de nakoming daarvan ontbroken heeft.

Eene verandering in de grondwet zal nog niet veel vermindering in de staatsuitgaven veroorzaken. Wanneer men bedenkt, dat er alleen 36 millioenen en eenige duizende guldens jaarlijks tot betaling van renten noodig zijn en daarenboven in de behoeften voor oorlog, marine en binnenlandsch bestuur voorzien moet worden, zal men ligt kunnen narekenen, dat de belastingen om die uitgaven goed te maken niet gering zullen kunnen wezen.

Eenige verligtingen voor de ingezetenen zouden nog wel te vinden wezen; wij zullen beproeven die aan te wijzen:

1o. *De Tienden.*

Iemand koopt een akker en betaalt zegels en opcenten om zijn contract te beschrijven en over te schrijven, dan *f* 6,21 cents van de honderd guldens koopprijs voor registratie en overschrijvings regten; de grondbelasting jaarlijks staat vast met opcenten voor het rijk, opcenten voor de provincie en opcenten voor de gemeente; — heeft hij rogge of tarwe verbouwd, eer hij die eten kan moet er nog meer wezen: accijns met opcenten en collectiezegels met opcenten voor het rijk en stedelijke belasting in de steden, (welke laatste op het platte land door een personelen omslag vervangen wordt. — Zoude nu een ieder niet erkennen dat van de opbrengst van een akker rijkelijk betaald wordt, en evenwel dit is nog niet genoeg, de landbouwer moet de kosten dragen van de mest, van het zaaikoorn, het dagloon van de bebouwing van zijn akker, eindelijk zelfs van het maaijen en opbinden en eer hij zijn oogst binnen mag halen komt de een of andere tiendheffer en haalt een tiende gedeelte daarvan, dat is van de bruto winst weg.

Zoude wel één koopman kunnen blijven bestaan wanneer hij behalve de betaling van alle andere belastingen nog een tiende gedeelte van zijne onzuivere winst moest afgeven? en evenwel wordt dit van den landbouwer gevorderd.

Noodig is het dat daarin verandering komt.

En dit konde geschieden:

Door opheffing of vernietiging van de domaniale grove en smalle tienden. Ingeval Z. M. de koning van de tienden in de provinciën Gelderland, Utrecht, Zuid-Holland en Zeeland welke bij de wet van 26 augustus 1822 aan den koning WILLEM I zijn overgedragen, ten behoeve van de tiendpligtigen afstand geliefde te doen.

Door de tienden aan particulieren of aan corporatiën behoorende, het zij volgens het Fransch keizerlijk decreet van 22 januari 1813 hetzij volgens artikel 799 en 800 van het Burgerlijk Wetboek afkoopbaar te verklaren. De opbrengsten van de staatsdomeinen zouden door zoodanigen maatregel wel iets minder worden, doch dezelve bedragen met inbegrip der tienden geen groote som, en de staat zoude eenige vergoeding bekomen door de hoogere waarde der grondeigendommen, en den verbeterden staat der landbouwers die hun zoude toelaten iets meer in de consumtive belastingen bij te dragen.

Een ieder zoude daardoor aangemoedigd worden om, niet langer ten voordeele van tiendheffers of door lastige formaliteiten gehinderd, onbebouwde gronden te ontginnen, vele handen zouden werk vinden, en de toenemende armoede ten minsten eenigermate beperkt worden.

De koning zoude door afstand van de tienden te doen, wel eenige inkomsten verliezen, maar ziet men de lijst na der onroerende goederen die bij de wet van 26 augustus 1822 afgestaan zijn, dan vindt men, dat ook zonder de tienden er nog een groot en goede renten gevend domein overblijft. Door een afkoop werd aan particulieren geen onregt gedaan, zij ontvingen dan hun kapitaal terug en hadden alleen den last zelve te moeten zorgen om dat rentengevend te maken.

De administratie der jagt.

Bespottelijk zoude men het noemen, wanneer het niet zoo hatelijk ware, dat in een land zoo met schulden en belastingen overladen als het onze, er eene afzonderlijke administratie en eene afzonderlijke politie bestaat alleen belast om te zorgen, dat het wild gedierte door den eenen wel, door den anderen niet geschoten of gevangen zal worden, eene administratie die duizende guldens aan de schatkist kost en eene politie die het land met spionnen onder den naam van buitengewone opzieners der jagt vervuld heeft, lieden die, geen voet grond bezittende, niets met de jagt te maken hebben en die geen vaste belooning trekkende alleen moeten uitzien of zij ook iemand op eene of andere overtreding van de jagtwet betrappen en zoodoende eenig voordeel voor zich verdienen kunnen, terwijl zij bij gebreke van overtreders te vinden alle hunne moeite om niet doen.

De wet op de jagt zelve heeft aanleiding tot vele doodslagen gegeven, en vele anders eerlijke lieden zijn wegens verzet tegen jagtopzieners tot het schavot en het tuchthuis veroordeeld.

Maar wat moet men zeggen van de regtsgedingen, die door het bedrijf van die administratie begonnen en tot bij den Hoogen Raad vervolgd worden, zoo als wegens het vervoer van levendige faisanten, wegens eene poging om hazen met een stok te vangen, wegens vervoer van wild uit eene provincie waar de jagt geopend is naar eene waar dezelve nog gesloten is, wegens het laten losloopen van honden zonder beugel op eigen erf, wegens het schieten op musschen in zijn eigen boomgaard en dergelijke, en wanneer iemand van zoodanige klagte wordt vrijgesproken dan is het *de kosten te dragen door den staat.*

Wat zal men zeggen van de uitvoering van de vonnissen en dergelijke zaken wanneer men weet, dat iemand, die de boete wegens eene jagtovertreding niet kunnende betalen, nog niet eens in eene gewone correctionele gevangenis, maar gedurende den winter, zes maanden, zonder vuur, in een stinkend hok, heeft moeten doorbrengen, zoo als te Harderwijk gebeurd is; — niet alleen degenen, die door dergelijke aanklagten worden besprongen en al worden zij vrijgesproken de kosten van hunne verdediging moeten dragen, maar ook een ieder die gevoel voor regt heeft ergert zich en wordt onvergenoegd, ziende dat op dergelijke wijze met het regt gespot wordt.

In deze stormachtige dagen zal men van dergelijk kwaad als van verwelkt onkruid niet vernemen, maar zoo het niet met wortel en tak wordt uitgeroeid, zal het in rustiger tijd weer welig opgroeijen en menigeen zal er de wrange vruchten van smaken.

Eene goede jagtwet te maken behoort onder de onmogelijkheden, maar al blijft de tegenwoordige jagtwet nog eenigen tijd bestaan, dan kon de administratie tot voordeel van den staat en van de ingezetenen veranderd worden, — de jagtakten konden op dezelfde wijze als de patenten aangevraagd en geregeld worden, — de ontvangers der registratie reiken dezelve tegenwoordig uit en ontvangen de betaling daarvoor, — de politie der jagt konde aan de gewone politie, aan veldwachters en justitie-dienaars worden opgedragen; het openbaar ministerie brengt nu de zaken ook voor de regtbanken, — en al sneuvelde er eenig wild meer op eene onwettige wijze daarmede zoude zooveel niet verloren zijn als er door den staat gewonnen werd, want zoovele jagtliefhebbers, die nu onder benamingen van houtvesters of adjunct-houtvesters jagen en laten jagen op vrije acten, moesten dan even als anderen betalen.

Zoolang de tegenwoordige administratie van de jagt blijft bestaan, zal niemand, die oordeel heeft, gelooven, dat er eene ernstige meening bestaat misbruiken af te schaffen.

De heerlijke regten.

Wanneer alle dingen bij den waren naam genoemd werden, dan konden deze niet anders dan *onregten* genoemd worden. Het is thans als eene onbetwistbare waarheid erkend, dat de regeringen bestaan om de wille van het volk, niet het volk om de wille der regeringen, — die heerlijkheden zijn instellingen waarbij zoovele gemeenten niet ten nutte van de ingezetenen, maar ten genoege en profijte van sommige bijzondere personen aan het gewone administratieve regt onttrokken zijn.

Die zoogenaamde regten bestaan voornamelijk in:

1o. De voordragt, zooveel als benoeming, van burgemeesters, secretarissen en bestuurderen van gemeenten of polders, en benoeming tot kleinere gemeente-bedieningen, en niet alleen in de voordragt maar ook om die burgemeesters een tiende van hun tractement en emolumenten aan den heer te doen uitkeeren; — uit wiens beurs komt nu die tiende verhooging? immers uit die der ingezetenen, want hoe het gaan mag, de burgemeester moet zijn behoorlijk deel hebben, en de ingezetenen betalen een tiende meer dan noodig zoude zijn, wanneer zij niet in eene heerlijkheid woonden. Zelfs die heerlijkheden, waar de heer zoodanig profijt niet geniet, zijn

meestal kleine gemeenten, die gevoegelijk met naburige gemeenten vereenigd en bestuurd kunnen worden; zoo als zulks onder de Fransche regering plaats had, en in dit geval niet de kosten van een afzonderlijk gemeentebestuur behoefden te dragen, met geen ander nut dan om een zoogenaamden heer luister en gezag bij te zetten.

2o. De regten van jagt:

Geen woord wordt meer misbruikt en waar *onregt* staan moest het woord *regt* geschreven, dan dit woord; welk regt kan er toch in bestaan dat aan iemand verboden wordt, het wild, hetgeen op zijn eigen land geboren en ten zijnen kosten gevoed wordt te schieten of te vangen en ten zijnen nutte aan te wenden, en dat hij moet aanzien dat een ander zich daarvan meester komt maken?

Toen KEMPER en FANNIUS SCHOLTEN in 1813 aan den prins VAN ORANJE de souvereiniteit opdroegen, geschiedde dit niet anders dan opdat deze regtvaardig regeren en ieders regten beschermen zoude; geenzins hebben zij de ingezetenen met lijf en goed overgegeven opdat de Souvereine Vorst daarover naar willekeur zoude beschikken, en evenwel heeft deze bij besluit van 26 maart 1814 wettige regten aan zoo velen ontnomen en die als een gunst aan weinige anderen geschonken.

3o. Het regt van collatie of beroeping van predikanten.

Hoe kan het regt zijn dat een enkel persoon een predikant benoemt terwijl die door de ingezetenen of uit de staatskas betaald wordt? — onaangenaam moet het zijn voor de gemeente te zien, dat hunne naburen vrije keuzen hebben terwijl zij onder het gebied staan van een enkel persoon en onaangenaam voor den predikant om aan zijne gemeente opgedrongen te worden en te ondervinden dat het nut hetgeen hij kan en behoort te stichten verminderd wordt door den tegenzin waarmede hij is aangenomen.

De ongerijmdheid van dat onregt valt in het oog wanneer men bedenkt, dat het niet eens een vereischte is, dat een zoogenaamde heer tot de gemeente of gezindheid behoort waarvoor hij de beroeping doet; christen of niet het komt er niet op aan, zelfs vreemdelingen oefenen dat zoogenaamde regt uit; zoo heeft de vorst VON HOHENZOLLERN-SIGMARINGEN onderscheidene collatien in de heerlijkheid 's Heerenberg.

En kunnen die regten gevoegelijk afgeschaft worden? Ongetwijfeld; het zijn immers staatsinrigtingen die naarmate men derzelver nut of schadelijkheid door ondervinding leert kennen aan verandering of afschaffing onderworpen zijn, al wilde men zich op de staatsinrigting voor 1795 en op een bestaan van eenige eeuwen beroepen, nog meerdere eeuwen zijn vroeger verloopen waarin die heerlijke regten niet bestonden; om iets te noemen, in de dagen van CLAUDIUS CIVILIS bestond zeker het collatieregt van predikantsplaatsen niet, verondersteld zelfs dat die heerlijke regten niet door aanmatigingen verkregen maar door wettige bepalingen daargesteld en ingevoerd zijn, dan kunnen zij even zoo, nu ze nadeelig zijn geworden, door wettige bepalingen ingetrokken en afgeschaft worden.

De oudste, de *patriarchale*, regeringsvorm is door *monarchale* of *republikeinsche* vervangen; — en om bij de geschiedenis van ons vaderland te blijven, de grafelijke en hertoglijke regering is door eene republikeinsche dan eens met een stadhouder dan zonder stadhouder, het laatst met een raadpensionaris aan het hoofd opgevolgd; op de republiek volgde koning LODEWIJK, op dezen de inlijving in het Fransche rijk, daarna de souvereine vorst, laatstelijk de koning der Nederlanden; bij die verschillende veranderingen in de staatsinrigting zijn ook regten of privilegiën van steden of van burgers afgeschaft — zoo als de invloed op de algemeene landsregering en de schepenengerigten hebben de steden verloren, de burgers hunne gilde-regten, vrijdommen van tollen ook jagtregten — de heerlijke jagtregten zijn in maart 1814 wel hersteld maar die van de burgers niet.

Wij behoeven echter zoo verre in de oudheid niet terug te gaan; die heerlijke regten zijn bij de grondwet van 1798 afgeschaft, — zij waren dus dood en te niet; tot 1814 toe hebben ingezetenen in die gemeenten hunne woonplaatsen genomen en onroerende goederen gekocht of geërfd zonder den last van die heerlijke privilegiën, toen heeft de souvereine vorst bij besluit van den 26sten maart 1814 die heerlijke regten hersteld, wanneer men al in het midden laat, of de souvereine vorst bevoegd was zoo vele ingezetenen niet ten nutte van den staat, maar ten nutte van sommigen hunner medeingezetenen bijzondere lasten op te leggen, dan staat het echter vast, dat dit niet anders dan bij een kracht van wet hebbend besluit geschied is, hetgeen door een gewone wet wederom afgeschaft kan worden.

Het regt van den staat, om bestaande wetten af te schaffen heeft geen betoog noodig, een enkel toepasselijk voorbeeld is hier echter vermeldenswaardig; toen de zoogenaamde *zeven kinderen* voor de schatkist van den staat drukkend werd, is die wet met algemeene stemmen afgeschaft; moeten nu de beurzen van bijzondere personen minder ontzien worden dan die groote ofschoon zeer lekke schatkist, worden die beurzen niet genoeg ten behoeve van den staat en van de gemeenten in aanspraak genomen zoo dat het er niet op aankomt om daaruit ook nog wat ten profijte en genoege van zekere heeren te offeren?

Of al deze of gene heer zijn koopbrief na 1814 van die heerlijke regten kan toonen, dit verandert de zaak niet, dit was eene handeling tusschen bijzondere personen, de kooper moest de waar kennen die hij kocht, de staat is niet gehouden de duurzaamheid van dezelve ten eeuwigen dage te vrijwaren.

Om niet zijn die heerlijke regten in 1814 ingesteld; zonder verpligting tot schadevergoeding kan de staat dezelve daarom ook weer afschaffen.

—

Ziedaar drie bezwaren aangewezen die uit kracht van gewone wetten bestaan, om welke af te schaffen geene verandering van grondwet noodig is, — wie verbetering door verandering van de grondwet verwacht, bedenke hoelang het nog duren zal voor dat die vernieuwde grondwet eene goede werking kan doen, — eerst worden de ontwerpen van de grondwet opgesteld, daarna worden die in den Staatsraad onderzocht, vervolgens naar de Tweede Kamer der Staten-Generaal gezonden, daar in de sectiën onderzocht en in de openbare zitting besproken, door de Tweede- en Eerste Kamer aangenomen zijnde worden die door den koning als wetten uitgevaardigd. Dan vergaderen de Provinciale Staten en kiezen een dubbeltal leden voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal; daar worden die tot wetten verheven ontwerpen op nieuw in de sectiën onderzocht en in de openbare zitting bediscutiëerd; (verondersteld dat bij de tot hier toe *ja*-zeggende heeren intusschen ook geene revolutie plaats heeft die hun in *neen*-zeggers verandert,) dan komt eindelijk de vernieuwde grondwet in behoorlijken vorm op het papier. — Zal de koning de eerste benoeming van de nieuwe Kamer doen dan gaan de voordragten daartoe door de handen van de gouverneurs der provinciën, en die zullen wel zorgen dat het aan behoudsmannen niet ontbreekt; — of zullen de ingezetenen de keuzen doen dan moeten er eerst kieswetten worden voorgedragen, aangenomen en uitgevaardigd, de kiezerslijsten opgemaakt en de kiesdistricten afgedeeld worden zoodat wanneer alles voorspoedig gaat het niet waarschijnlijk is, dat men voor de tweede helft van het jaar 1849 eenige goede uitwerking van de vernieuwde grondwet zal bespeuren. En moeten wij nu gerekt-geduldig en onderworpen-geloovig, zooals wij een derde van een eeuw gedaan hebben, blijven zitten en afwachten wat de regerende heeren genadig over ons gelieven te beschikken?

Neen, het is nu tijd van concessiën, dat is, dat onregt wordt uit den weg geruimd en het regt de bovenhand begint te bekomen; door geheel Europa van de Middellandsche tot de Baltische zee doet het volk zijne regten gelden en verkrijgt herstel van zijne grieven. Daarom wie over onregt te klagen heeft moet dat luide doen en herstel vragen, laat men nu de gelegenheid voorbijgaan, dan zal die zoo spoedig niet terugkeeren. H.

Correspondentie.

Het stuk: *Dat alle intrigues en knoeijerijen eens mogen ophouden*, wordt niet geplaatst, daar het niets behelst wat niet reeds lang door ons blad is verkondigd, en het daarenboven zeer zwak is in stijl en taal.

Nationale militie kan niet geplaatst worden.

Het stuk beginnende met »Wij hebben in een paar dagbladen" en eindigende »dat zij beter dan woorden tot loon zal ontvangen," zal, zoo spoedig mogelijk, geplaatst worden. Evenzoo het stuk onderteekend *Een ambtenaar*.

De *Uitboezeming en verlangens van het leger* en *Nog eene stem uit het leger*, zijn niet ter plaatsing geschikt.

Advertentiën.

Getrouwd:

Dr. *B. HOPMA*,
Weduwenaar van Vrouwe
M. H. A. VAN BOEKEREN,
en
L. T. A. A. BÖTTICHER.

Eenige kennisgeving.

Mr. *N. G. FRANCKEN*, Notaris te *Elst*, zal op Woensdag den 19den April 1848, bij inzet, en den 3den Mei daaraan bij toeslag, beide des namiddags ten 5 ure, in het Logement *de Praast* bij *Arnhem*, in het openbaar verkoopen:

Het zeer aangenaam nabij *Arnhem* aan de overzijde van den *Rijn*, aan den weg naar *Nijmegen*, gelegen BUITENGOED, *de Kleine Sluis* genaamd, bestaande uit ruim HEERENHUIS met SCHUUR of STALLING, TUIN, BOOMGAARDEN en WEILAND, WANDELINGEN, HOUTGEWAS en VISSCHERIJ, groot ruim 4½ Bunders, zijnde omtrent de voorwaarden der veiling narigten te verkrijgen bij voornoemden Notaris en bij den Notaris Mr. *G. VAN ECK* te *Arnhem*. — Brieven *franco*.

UIT DE HAND TE KOOP: Eene extra fraaije VIGILANTE, voor 4 personen, rijk gemonteerd, bijna niet gebruikt; een fraaije TENTWAGEN, met lossen Lederen Kap, voor 4 personen; een opene ZOMERWAGEN voor 6 personen; al deze Rijtuigen geschikt voor een en twee Paarden. — Wijders uitmuntend verlakte Lederen TWEESPAN-TUIGEN, met *Chineesch* Koper en *Berlijner* Zilver, alsmede STANGEN, NETTEN, enz. — Te bevragen bij *R. GERRITSEN*, te *Wageningen* en nadere informatiën bij *J. DEN DOCTER*, te *Arnhem*. — *Brieven franco*.

Verkooping van Bloemen.

Op Donderdag den 20sten April 1848, des voormiddags om 10 ure, zal binnen *Wageningen*, aan *het Kasteel* aldaar, voor contant geld, worden verkocht: Eene exquise en goed geconditionneerde hoeveelheid BLOEMEN en POTGEWASSEN, bestaande onder anderen in: Fraaije ORANJE- en CITROEN-BOOMEN, CAMELIA'S, CACTUSSEN, waaronder eene geele, POMPELMOES, OLEANDERS, LAURESTINA'S, HORTENSIA'S, GERANIUMS en vele anderen meer.

Daags vóór den Verkoop van des voormiddags tien tot des namiddags drie ure te zien.

Te *Gendringen* wordt TE KOOP of TE HUUR aangeboden een aangenaam gelegen en wel ingerigt HUIS met annexe SCHUUR en groote TUIN, bewoond door den Eigenaar *DR. TE WELSCHER*.

††† De COUPON, verschenen 1 Januarij 1848, groot ƒ40, No. 3206, ten laste van Z. K. K. Ap. M., uitgeloot zijnde, zoo is dezelve, tegen vergoeding der Advertentie-kosten, terug te bekomen bij den boekhandelaar *W. J. RAADGEEP*, te *Doetinchem*.

††† Die iets te vorderen heeft van of verschuldigd is aan den boedel van wijlen den Heer *ERNST AUGUST BRIEM*, in leven Officier van Gezondheid der 2de klasse bij de te *Zutphen* in garnizoen liggende troupes en aldaar op den 24ste Februarij jl. overleden, gelieve daarvan opgaaf of betaling te doen binnen de eerstvolgende *vier* weken aan den Heer Mr. *JOHAN LEONARD STEENLACK*, Advokaat en Procureur bij de Arrondissements-Regtbank te *Zutphen*.

††† Bij Vonnis gewezen door de Arrondissements-Regtbank, zitting houdende te *Zutphen*, als regtdoende in zaken van Koophandel van den 6den April jongstleden, is, ter vervolging van *WESSEL GERHARD HOOFTS*, Commissionair, wonende te *Amsterdam*, handel doende onder de Firma van *B. HOOFTS & ZONEN*, de Heer *J. J. STORM VAN 's GRAVESANDE*, Koopman en Commissionair in Effecten, wonende te *Zutphen* en de Firma *J. J. & F. O. STORM VAN 's GRAVESANDE*, onder welke hij handel drijft, verklaard te zijn in staat van FAILLISSEMENT te rekenen van af den 24sten Maart des loopenden jaars; zijnde bij hetzelve Vonnis tot Regter-Commissaris benoemd de Heer Mr. *PIETER NICOLAAS QUARLES VAN UFFORD*, Lid in bovengemelde Regtbank en tot Curators de Heeren Mr. *JOHAN LEONARD STEENLACK*, Advocaat en Procureur bij welgemelde Regtbank, *LUCAS BINKHORST*, Rentenier, en *MATTHIJS ARNOLDUS HOLSBOER*, Fabrikant, allen te *Zutphen* woonachtig.

STOOMVAART
VOOR DEN
NEDER- EN MIDDEN-RIJN.
DUSSELDORPSCHE
MAATSCHAPPIJ.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*:
Elken Zondag, Dingsdag en Vrijdag, des morgens omstreeks 9 ure.

Van *Arnhem* naar *Dusseldorf* en *Mannheim*:
Elken Maandag, Woensdag en Zaturdag, des namiddags om 3½ ure.

Nadere inlichtingen geeft de Agent te *Arnhem*
C. BALCK.

Marktprijzen.

NIJMEGEN, 10 april 1848.

Tarwe vond heden weinig begeerte en was 25 à 35 Cents per mud lager; op het laatst der markt vertoonde zich iets meer kooplust: voor *Hooglandsche* ƒ10.50 à ƒ11, voor *Cleefsche* en *Inlandsche* ƒ8 à ƒ9 besteed. — *Rogge* bij buitengewoon kleine aanvoer tot vorige prijzen vlug afgegaan van ƒ5 à ƒ5.50. — *Gerst* vond voor ƒ3.75 à ƒ4 eenige vraag. — *Boekweit* slap: ƒ6 à ƒ6.50. — *Haver* ging vlug af van ƒ2.50 à ƒ3.20. — De berigten over de te velde staande graangewassen zijn algemeen zeer gunstig, die over het *Koolzaad* loopen meer uit elkander, hoewel men algemeen van gevoelen is, dat de tegenwoordige gesteldheid van het weder als voordeelig voor het gewas beschouwd mag worden.

Waterhoogte te Arnhem

Den 11 April 2 El 4 Palm 9 Duim; gew. 6 D. gev 0 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.